

JUNTES ARBITRALS DE TRANSPORT: AVANTATGES I INCONVENIENTS

Article núm. 1 – 2022

11.04.2022

JURÍDIC

Irene Mallol

Advocada

Departament Jurídic

irene@mallolassessors.com

El sector del transport terrestre de mercaderies i viatgers és especial, entre altres moltes coses, per la normativa pròpia que el regula. La Llei d'Ordenació dels Transports Terrestres (LOTT) o el Reglament de la Llei d'Ordenació dels Transports Terrestres són algunes de les normes que configuren un marc normatiu extens.

Una de les especialitats del sector és la de tenir a la seva disposició un òrgan propi que resol controvèrsies de caràcter mercantil sorgides en el compliment dels contractes de transport terrestre; aquest òrgan són les juntes arbitrals del transport (JAT en endavant) que són regulades a través dels dos textos normatius indicats a l'anterior paràgraf.

Les JAT tenen competència en matèria de contractes de transport terrestre, tant de mercaderies com de viatgers, i també en les activitats auxiliars i complementàries del propi transport. S'inclouen tant els transports interiors com els internacionals i també els serveis intermodals sempre i quan un dels modes utilitzats sigui el terrestre.

Ara bé, tenen certes limitacions de competència donat que només poden conèixer de les controvèrsies on es discuteixin quanties de fins a 15.000 euros, sempre i quan cap de les parts hagi manifestat a l'altra la seva voluntat d'excloure la competència de les JAT abans d'iniciar el servei contractat. En el cas que la reclamació excedeixi de 15.000 euros, per poder acudir a les JAT, caldrà que les parts, de mutu acord, acordin sotmetre's-hi, en cas contrari, només quedarà l'alternativa de la via

judicial. Per tant, el nostre primer consell és que a l'hora de contractar un servei de transport feu constar a les vostres ordres de càrrega/contracte que les parts acorden sotmetre's a la junta arbitral de transport de la ciutat corresponent, sigui quina sigui la quantitat discutida.

A banda de les reclamacions en matèria de ports, les JAT tenen altres funcions molt interessants tals com:

- Resoldre sobre danys o pèrdues de mercaderies o equipatges;
- Retards en els serveis;
- Penalitzacions;
- Actuar com a dipositàries de mercaderies, i inclús alienar-les, en el cas que no hagin estat retirades o els ports de les quals no han estat pagats;
- Funcions de peritatge;
- Informar i dictaminar sobre les condicions d'acompliment dels contractes de transport i les seves clàusules d'execució;

Per tant, són múltiples les funcions de les JAT que alhora ajuden a descarregar les vies jurisdiccionals d'aquest país.

Independentment de l'anterior, on ja hem posat damunt la taula els múltiples avantatges i algun inconvenient de les JAT, el principal avantatge d'acudir a elles és el seu procediment que és molt més àgil, ràpid, barat i senzill que el procediment judicial. Us resumim una mica les diferències entre ambdós procediments (arbitral i judicial):

- D'entrada no cal advocat ni procurador, a diferència de la via judicial. Conseqüentment, el propi interessat pot reclamar directament, i el procediment és gratuït;

- En els casos de reclamacions sorgides en relació al compliment dels contractes de transport (reclamar ports, per exemple), la competència territorial (a quina JAT toca reclamar tenint en compte que a Catalunya n'hi ha a Tarragona, Barcelona, Tortosa, Lleida i Girona) l'escull la part reclamant si no hi ha hagut submissió expressa de les parts a cap JAT concreta. En aquests casos, el presumpte perjudicat pot triar reclamar a la JAT del lloc d'origen o destinació del transport, o alternativament, a la JAT del domicili de l'empresa prestadora del servei de transport. En la via judicial la competència correspondria als jutjats del domicili del demandat, llevat submissió expressa de les parts a altres jutjats;
- Un avantatge del procediment és que en el cas que la reclamació no pugui ser entregada al domicili del reclamat, la notificació de la mateixa es pot produir mitjançant edictes al tauler propi de les JAT. A partir de la publicació dels edictes el procediment arbitral engegarà i es donarà per notificat al reclamat. En matèria judicial existeix la publicació edictal però com a última alternativa i depenent del jutjat no s'admet més que la notificació personal;
- El procediment es resol en uns 8-9 mesos com a màxim des de la interposició de la reclamació. La resolució té forma de laude i és executiu. No cal dir que un procediment judicial és molt més llarg;
- Contra el laude que emeti la JAT només cap recurs d'anul·lació o revisió però en causes molt limitades i cap d'elles suposa poder tornar a discutir sobre el fons de l'assumpte. En matèria judicial, contra les sentències dels jutjats mercantils o primera instància cap recurs d'apel·lació;

Per últim, i potser com a únic inconvenient de les JAT, cal dir que aquests òrgans tenen capacitat resolutiva però no executiva. Això vol dir que un cop tens el laude a les teves mans, si et donen la raó i l'altra part continua sense pagar (en el cas que fos una reclamació de ports), has d'executar el laude, ara sí, als jutjats de primera instància de la ciutat on es trobi la JAT que ha emès el laude. Aquí no queda una altra; per poder fer complir el resultat per les JAT s'ha d'anar als jutjats, amb el que això suposa: més despesa (donat que si la quantia reclamada és de més de 2.000 euros cal advocat i procurador), i més temps.

En resum, la via de l'arbitratge en el sector del transport és altament recomanable, amb més avantatges i inconvenients, al nostre entendre, segons hem intentat explicar-vos a través del present article. Si necessiteu res o teniu cap dubte, estem a la vostra disposició.